

Čudne dogodbe v gozdu.

Nij še tega dolgo, da je deževalo, kakor da bi se bili oblaki utrgali. Smereke so si z glavami majajóč šepetale: „kdo bi si bil danes zjutraj mislil, da bomo imeli tako vreme!“ Dež je lil z drevja na grmovje, z grmovja na praprot, a s praproti so potekli mnogobrojni potočki, vršeč po kamenji in mahovji. Po póludne je še močnejše lilo in nastala je taka temá, da bi človek mislil, da je temna noč vso zemljo pokrila. Žaba rega, predno se je legla spat, pogledala je na vreme ter rekla svojej sosedí: „jutri bo deževalo in po-tlej bomo imeli dolgo dež.“

Tako si je mislil tudi mravljinec, ki se je ravno na šetanje pripravljal. Pred póludne je bil v Jelenovu na sejmu, kjer je prodajal jajca, ter je nesel polhen mošnjiček denarjev domóv. Za vsako stopinjo je vzdihnil in rekel: „obleka mi je užé vsa premočena, ravno tako tudi klobuk! O jaz siromak! ko bi bil vzel vsaj dežnik s soboj, ali pa, ko bi bil obul vsaj lesene coklje!“

V tem, ko je tako sam v sebi govoril, ugleda pred soboj vélikega gobana*) „Aha! to je za mene hiša“, vzdahne. „Tukaj ostanem, da prestane deževati. Kakor se mi dozdeva, tukaj nihče ne stanuje. — Toliko bolje za mene! Vse po svojej glavi si lahko uravnám!“ Kakor je rekel, tako je tudi storil. — Ravno ko se pripravi, da bi si iz črevljev vodo izlil, ugleda murna, ki nese goslí čez ramo.

„Smem li bliže do tebe,“ vpraša muren mravljinca.

„Pridi,“ odgovori mravljinec, „meni je vselej ljubo, kadar vidim kacega tovariša ali prijatelja blizu sebe.“ „Danes sem se užé dosti nagodel,“ nadaljuje muren, „in rad bi malo počinil. Pozno je užé, in kdo vé, ako je še kje kaka kréma odprta!“

*) Goba ali gliva: veliki goban, jurij, vrganj; Herrenpilz.

Muren vzame gosli, in je obesi na steno, ter sede poleg mravljinca. Nekaj časa sedèč, zapazita, da pride nekdo s svetilnico v roci. Ko se jima približa, spoznata, da je to kresnica. „Prosim vaju,“ reče jima kresnica, „da mi dopustita tukaj prenočiti. Hotla sem obiskati strijca, ali zgrešila sem pravi pot in zdaj sirota ne vem ne na levo ne na desno.“ „Nama je prav ljubo, da prideš z lučjo, ter nama vsaj hišo razsvetiš, da ne bodeva v temi. Sedi tukaj k nama!“ Kresnica dene svetilnico na mizo ter sede. Svetloba kmalu privabi tudi četrtega gosta. Bil je to velik hrost (keber), ki stopi prav zarobljeno v hišo niti „dober večer“ želèč. „Ha! kakor vidim, prišel sem prav ugodno, ker tukaj je, ako me oči ne varajo, dobra krčma.“ To reki sede, izvleče iz torbe brešno ter začne večerjati. Potlej si še napolni fajfo s tobakom, prosi kresnico, da bi mu dala malo ognja, ter začne kaditi prav po tursko. Dež je neprenehoma lil, bliskalo se je in gromelo. Za nekaj časa se sliši, da pride nekdo težko dihajoč. Bil je to siromak polž. „Tekel sem, da me jetra bolé. To-le pismo moram odnesti v bližnjo vas. Nu kam li morem v takej temi? A meni je še posebno težavno, ker moram tudi svojo hišo povsod s soboj nositi. Ako mi družba dovoli, malo bi rad počival tukaj pri vas, potlej se takój podam zopet dalje po železnici!“ Družbi je bilo všeč, da je dobila tako imenitnega gosta. Polž vzame svoje pletivo ter tako urno prebira s pletilnimi iglicami, da ga je veselje gledati. „Zakaj tukaj tako molčé sedimo, lahko bi si kaj lepega pripovedovali; jaz bi takoj sam začel, ako bi kaj znal,“ reče mravljinec. „Nu mi se lahko tudi drugače kratkočasimo. Evo ga murna! ki zna na gosli igrati. „On nam jedno zagode in mi bomo lepo plesali.“ Ta predlog je bil vsem po volji. Muren vzame gosli, stopi v sredo svojih tovarišev ter gode, a drugi začnó veselo skakati okoli njega. Samo polžu se nij hotelo plesati; sedel je in smijoč se gledal vesele tovariše. Za nekaj časa začnó tudi peti. Ali to njihovo veselje nij trajalo dolgo. Prišla je žaba, ki je pod velikim gobanom stanovala. Kadar je bilo lepo vreme, sedela je na strehi, a kadar je deževalo, stisnila se je pod gobo (glivo).

Otišla je bila, predno je začelo deževati, k svojej kumi žabi regači, ki je živela v bližnjem barji (močvirji). A pri dobrej kavi se je ondu zamudila. Še le zvečera se privleče domóv. V levej roci je nesla veliko vrečo, a v desnej strašen dežnik. Ko čuje ropot, krič in petje v svojem stanovanji, stopi kar tihoma med vesele goste.

Hrost malo da ne pade od velicega strahú. Kresnica nij imela časa, da bi bila ugasnila luč. Murnu padejo gosli iz rok, a uboga mravlja se trese kakor šiba na vodi. Še celó polžu, ki se je vedno hrabrega delal, upadlo je srce. Nu on si brž pomaga; skrije se v svojo hišo, zapahne vrata in reče smijoč se: „zdaj pa naj pride, kdor koli hoče, do mene ne more!“ — A zdaj čujte, otroci, kako je začela žaba upiti, ko je ugedela nepovabljenе goste. „Glej jih, glej! kako pridejo, kadar mene doma nij ter godejo, plešejo in razsajajo, kakor da bi moje stanovanje v najem vzeli,“ togoti se žaba in maha z rokama po hiši. „Tukaj nemam prostora za take potepuhe in vlačugarje. Takój se mi poberite izpred oči, pravim, če ne —.“

Nobeden si ne upa niti besedice izpregovoriti. Vsak pobere svoje stvari ter naglo otide. Mravljinec potrka polžu na vrata ter mu reče, da naj tudi on gre ž njimi. Prva je šla kresnica z lučjo v roci, za njo hrost, tretji je

šel mravljinec, potlej muren, a poslednji je bil polž. Hrost je ogladnil med potoma, ter je vedno popraševal, če je užé kaka krěma blizu; ali nihče mu nij dal odgovora. Za nekaj časa se muren nazaj ozré, ter vidi, da nij polža nikjer. Začnó mu klicati iz vsega grla: „polž — mož, podvizaj se, drugače zaostaneš! A bilo je vse zamán; polž jih ne čuje in oni gredó dalje. Užé je bilo pozno v noči, da najdejo pod korenino starega drevesa suh prostorček. Vso noč niso spali, tako so se ustrašili ti junaki — veseljaki. Še dandanes se spominjajo one strašne noči, v katerej se jim je tako hudo godilo. — Tako mi je pripovedoval muren, a jaz sem povedal vam, in vi povédite zopet dalje, ako se vam poljubi.

M. K.

Zlodej in kovač.

(Ruska pripovedka.)

Živel je star kovač. Imel je šestoletnega, drznega in razumljivega sina. Otide kovač v cerkev, ustavi se pred strašno podobo sodnjega dné ter gleda: načrtan je bil vrag, ves črn, ter imel rogóva z repom vred. „Se, se! Kakšen li je!“ reče sam v sebi; „dam si tacega napisat na kovačnico“. Res najme živopisca ter velí kovačnici na duri stvoriti do zadnje dlake tacega hudiča, kakoršnega je videl na podobi sodnjega dné. Živopisec ga načrta. Kadar po sedàj starec pride v kovačnico, vselej pogleda vraga, rekoč: „dober dan, roják!“ Potem v vígnji zanéti ogenj ter se poprime dela.

Tako je kovač s hudičem živel deset let. Kar izbolí in umerje. Sin prevzame gospodarstvo in kovaštvo; samo zlodeja se mu nehče tako spoštovati, kakor ga je njega oča. Kadar zjutraj pride v kovačnico, nikdar se ne pozdravita. V kake sladke besede mesto vzame največje kládivo in ž njim zlodeja trikrat po glavi udari ter otide na delo. Vsako nedeljo in praznik mladi kovač hiti v cerkev, priporóčat se Bogu in vsem svetnikom božjim; a vrnivši se pljune vragu v lice. Mine cela tri leta, in kovač nečistega duhovína vsako jutro pita ali s kládivom ali s pljuvánjem. Hudič trpí, trpí, dokler more. Slednjič ga mine potrpežljivost. „Prav se mi godí“, misli sam v sebi; „čemú se mu dajem psovati?“ Prevariti ga hočem ter mu kaj nahuditi. Prestvorí se zlodej v mladeniča ter pride h kovaču. „Dober dan, strije!“ „Bog daj!“ „Strije vzemite me v nauk! Ogljije vam bođem nosil ter meh gonil.“ Hudič stopi v nauk. Vadi se kovaškega dela mesec dnij, ter užé zna boljše, nego li nastavnik (mojster) sam. Česar gospodar ne more, to on zdelá. Lepo ga je gledati! Kovač je toliko ž njim bil zadovoljen, da ne more boljše bití. Časih je zlodej bil sam v kovačnici, tolkel ter kovál in vse vodil. Tako je bilo, da je bil nastavnik nekam odšel z dómu. Vrag ugleda staro gospó, ki se je mimo vėzla (peljala) ter pomolí glavo skozi duri in zakriči: „oj, gospóda! pojdite sem; tu najdete novo izumflo: stari ljudje se predelujejo in mladé.“ Gospá brzo stopi z voza, ide v kovačnico, in povpraša: „„ali je res? Ti li razumeješ toliko moč božjo?““ „Ne bode se mi treba stoprav denes učiti!“ odgovorí nečistec; „da bi ne znal, to vas ne bi sem klical.“ „„Koliko je li plačati?““ povpraša gospá. „Splazoma pet sto rubljev.“ „„Ná jih; premládi me!““ Vrag vzame novce a voznika pošlje v vas, rekoč: „prinesi mi dve vedri mleka.“ Starko s kleščami prime za noge, vrže jo v ogenj ter jo